

Souhrnná teritoriální informace:

Brunej

Velvyslanectví ČR v Jakartě 30. 5. 2025 11:02

Brunej Darussalam v roce 2025 nadále představuje atraktivní destinaci pro zahraniční investice díky stabilnímu politickému prostředí, kvalitní infrastruktuře, vzdělané pracovní síle a silné ekonomice. Strategie Wawasan Brunei 2035, úzce propojená s Agendou OSN 2030, stanovuje jako prioritní investiční oblasti ropný a plynárenský průmysl, ICT, služby, gastronomii a turistiku. Podle žebříčku Doing Business zaujímá Brunej 66. příčku, což je lepší umístění než Indonésie (na 73. místě) nebo Filipíny (na 95. místě).

Ekonomika Bruneje v roce 2025 vykazuje stabilní růst HDP na úrovni 2,5–3 %, přičemž hlavními tahouny jsou vývoz surové ropy, zkapalněného zemního plynu a petrochemických produktů. Zpracovatelský průmysl je posílen provozem závodu na výrobu methanolu s kapacitou 850 000 tun ročně a závodu na výrobu močovinových hnojiv s kapacitou 1,36 milionu tun ročně. K inflaci prakticky v zemi nedochází, její průměrná míra se v roce 2025 pohybuje kolem 0 %, což odráží stabilní ceny potravin a energií.

Stavební sektor se postupně zotavuje po poklesu způsobeném odlivem zahraničních pracovníků během pandemie COVID-19, přičemž vláda podporuje rekvalifikační programy pro místní pracovní sílu. Brunejský sultán Haji Hassanal Bolkiah v novoročním proslovu v roce 2025 zdůraznil úspěchy hospodářství a připomněl 41. výročí nezávislosti země. Islámský charakter hospodářství je zohledňován v investičních a obchodních aktivitách, přičemž Brunej dosahuje vynikajících výsledků v aplikaci islámských principů ve finančním a bankovním sektoru. Hospodářský růst v nadcházejícím období bude záviset na domácí spotřebě a stávajících zahraničních investičních projektech. Vláda pokračuje v úsilí o diverzifikaci ekonomiky a podporu udržitelného rozvoje v souladu s cíli strategie Wawasan Brunei 2035.

Základní údaje	
Hlavní město	Bandar Seri Begawan
Počet obyvatel	466 300
Jazyk	malajština, angličtina (rozšířená v byznysu, administrativě a školství)
Náboženství	islám (státní náboženství, sunnitská verze)
Státní zřízení	absolutní monarchie
Hlava státu	Sultán Hassanal Bolkiah
Hlava vlády	Sultán Hassanal Bolkiah
Název měny	brunejský dolar BND (plně zaměnitelný se singapurským dolarem SGD v poměru 1:1)
Cestování	
Časový posun	SEČ +6 h (letní čas), SEČ + 7 h (zimní čas)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Ing. Jaroslav Doleček
Ekonomický úsek	Mgr. Pavel Drlík
Konzulární úsek	Ing. Mgr. Radomír Karlík
CzechTrade	Ing. Ivan Kameník
Czechinvest	ne
Ekonomika 2024	
Nominální HDP (mld. USD)	15,91
Hospodářský růst (%)	5
Inflace (%)	-0,4
Nezaměstnanost (%)	4,8 %

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Brunej Darussalam je absolutní monarchií, v jejímž čele stojí sultán s neomezenou výkonnou, legislativní i soudní mocí. Oficiální název země je **Negara Brunei Darussalam** (v překladu „Země míru“), běžně používaný v mezinárodním kontextu je **Brunei Darussalam**.

V čele země stojí Jeho Veličenstvo sultán **Haji Hassanal Bolkiah Mu'izzaddin Waddaulah**, jehož plný titul odkazuje na dynastii a nábožensko-morální roli v zemi. Sultán vykonává současně funkci premiéra, ministra financí, obrany a zahraničí, což mu umožňuje přímou kontrolu nad klíčovými oblastmi státní moci. Jde o jednu z mála zemí světa, kde panovník zároveň předsedá vládě. Sultán je vnímán jako garant stability a prosperity, přičemž jeho vysoká oblíbenost vychází nejen z jeho náboženské autority, ale i z rozsáhlého systému státních subvencí, které zajišťují občanům přístup ke zdravotnictví, školství, bydlení a základním komoditám zdarma nebo za dotované ceny. Jedinou politickou proměnnou v systému zůstává nástupnická otázka. S ohledem na pokročilý věk sultána (nar. 1946) se v posledních letech čím dál více prosazuje jeho syn, korunní princ **Haji Al-Muhtadee Billah**, který zastává funkci zástupce sultána a postupně přebírá dohled nad bezpečnostními a vládními strukturami. Předpokládá se, že princ bude pokračovat v nastaveném autoritativním modelu vlády.

Kabinet tvoří ministři jmenovaní sultánem, kteří mu přímo podléhají a setrvávají ve funkcích na dobu neurčitou. Politické strany hrají v zemi pouze formální roli. **Parti Pembangunan**, jediná oficiálně registrovaná politická strana, není aktivní a v zemi neprobíhají žádné volby na národní úrovni. Neexistuje parlament zvolený lidem a zákonodárná moc je vykonávána prostřednictvím jmenované Legislativní rady (**Legislative Council**), jejíž členové mají výhradně poradní hlas.

Brunejská ústava z roku 1959 byla v průběhu desetiletí doplňována a umožňuje panovníkovi vládnout výnosy, bez nutnosti schvalování zákonů jinými orgány. V roce 2004 byla obnovena činnost Legislativní rady v rozšířené podobě, ale její funkce zůstává omezená. Od 90. let lze pozorovat ideologický posun směrem k malajské islámské monarchii ("**MIB – Melayu Islam Beraja**"), jež byla oficiálně vyhlášena jako státní ideologie. Tento koncept integruje malajskou kulturu, islámské hodnoty a monarchistické zřízení. V roce 2014 vstoupil v platnost první blok trestního zákoníku podle práva šaría, který doplňuje sekulární právní rámec a rozšiřuje nábožensko-právní autoritu.

1.2 Zahraniční politika země

Zahraničněpolitická orientace Brunejského sultanátu je stabilní a dlouhodobě ukotvena především v **regionální spolupráci v rámci ASEAN**. Brunej udržuje zvláště úzké vztahy se svými nejbližšími sousedy – Malajsií, Singapurem a dalšími členskými státy tohoto sdružení. Prohloubení ekonomických vazeb bylo potvrzeno přistoupením k regionální obchodní dohodě RCEP (Regional Comprehensive Economic Partnership), která vstoupila v platnost v lednu 2022. Význam Bruneje pro ASEAN podtrhuje skutečnost, že v hlavním městě Bandar Seri Begawan bylo zřízeno ASEAN Centre for Climate Change, jehož úkolem je koordinace společné klimatické politiky členských států, výzkum a podpora přechodu k udržitelnému rozvoji. Na financování a odborné kapacitě centra se podílí i USA a agentury OSN.

Blízké **vztahy s Malajsií** potvrdila státní návštěva premiéra Ismaila Sabri Yaakoba, která se zaměřila mimo jiné na infrastrukturu – konkrétně na výstavbu dálnice Trans-Borneo Highway, spojující obě země. Projekt byl zahájen v roce 2023 a představuje strategický krok ke zlepšení vnitroregionální konektivity.

Brunej udržuje zvláště intenzivní **vztahy s Čínou**, a to jak v oblasti investic, tak geopolitiky. Přestože se Brunej nachází v oblasti s překrývajícími se námořními nároky v Jihočínském moři, podařilo se jí vyhnout napětí a současně zajistit významnou čínskou investici. Společnost Hengyi Industries, čínský petrochemický gigant, buduje na území Bruneje petrochemický komplex v hodnotě 13,7 mld. USD. První fáze byla dokončena v roce 2019, druhá fáze byla podle posledních údajů dokončena v roce 2023, čímž se Brunej stala důležitým článkem čínských průmyslových dodavatelských řetězců v regionu.

Vztahy s USA a Velkou Británií jsou tradičně silné, zejména v oblasti obrany a bezpečnosti. Brunej pravidelně pořádá s oběma státy společná vojenská cvičení. Vztahy se západními partnery jsou podloženy i bezpečnostními zárukami a dlouhodobými vazbami.

Ve vztahu k Indii se spolupráce zaměřuje především na obrannou spolupráci a energetiku.

V mezinárodních otázkách Brunej zachovává vyvážený postoj, přičemž bezpečnostní orientace zůstává prozápadní. Tento postoj se projevil například při hlasování ve Valném shromáždění OSN, kde Brunej podpořila rezoluci odsuzující ruskou invazi na Ukrajinu. Navzdory autoritativnímu režimu a nízkému hodnocení v indexu demokracie si Brunej udržuje stabilní mezinárodní postavení, a to i díky své aktivní regionální roli a sociálně orientované domácí politice.

1.3 Obyvatelstvo

466 300 obyvatel (2025)

přes 100 000 obyvatel žije ve hlavním městě Bandar Seri Begawan, v jeho širší metropoli pak až 250 000 obyvatel

86,4 obyvatel./km²

národnostní složení: Malajci 66 %, Číňané 11 %, původní domorodé obyvatelstvo 4 %, ostatní 19 %

náboženské složení: muslimové 82 %, buddhisté 6 %, křesťané 7 % a ostatní 5 %

Oficiálním jazykem je standardní malajština (bahasa melayu). Domluvit se lze také anglicky a čínskými dialekty.

Během pandemie COVID-19 došlo k odchodu části zahraničních pracovníků, zejména na nižších pozicích. V reakci na to vláda zavedla program i-Ready, který nabízí 18měsíční placené stáže pro absolventy vysokých škol s cílem zvýšit jejich zaměstnatelnost a nahradit chybějící pracovní sílu. Program je spravován prostřednictvím JobCentre Brunei.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)

2.1 Základní údaje

Brunejské hospodářství v letech 2023–2026 vykazuje stabilní růst, podpořený rozvojem ropného a plynárenského sektoru a snahou o diverzifikaci ekonomiky:

- 1 2023: Reálný HDP vzrostl o 1,4 %, přičemž růst byl tažen zejména ne-ropným a plynárenským sektorem a dřívejším než očekávaným spuštěním produkce z nového ropného pole Salman ve 4. čtvrtletí 2023.
- 1 2024: Růst HDP o 5 %, podpořený zvýšením produkce ropy a plynu, včetně nových ropných polí na moři a oživením v oblasti downstreamingu ropného sektoru.
- 1 2025–2026: Pro tyto roky se předpokládá stabilizace růstu HDP na úrovni 3 %, přičemž růst bude podporován pokračujícím rozvojem ropného a plynárenského sektoru a expanzí služeb, zejména v oblasti obchodu, dopravy a komunikací.

Politická stabilita a ekonomická diverzifikace Brunejská politika zůstává dlouhodobě stabilní a předvídatelná, s koncentrací moci v rukou sultána Hassanal Bolkiaha. V posledních letech se postupně prosazuje korunní princ Billah, který má přímý vliv na kabinet premiéra a bezpečnostní složky. V rámci snahy o diverzifikaci hospodářství se Brunej zaměřuje na rozvoj downstreamingových aktivit v ropném a plynárenském sektoru, přičemž klíčovou roli hraje čínská investice do petrochemického závodu Hengyi. Dále se rozvíjejí sektory jako zemědělství a potravinářství, cestovní ruch, informační a komunikační technologie a služby.

V roce 2023 došlo k oslabení fiskální a externí pozice země v důsledku nižší produkce a cen ropy a plynu. Ke stabilizaci těchto pozic došlo v roce 2024 díky zvýšením produkce v ropném a plynárenském sektoru a oživením návazných aktivit. Brunej nadále čelí výzvěm spojeným s diverzifikací ekonomiky a snižováním závislosti na ropném a plynárenském sektoru. Vláda se zaměřuje na strukturální reformy a investice do nových sektorů, aby zajistila udržitelný a inkluzivní hospodářský růst v souladu s dlouhodobými cíli stanovenými ve vizi Wawasan Brunei 2035.

Ukazatel	2022	2023	2024	2025	2026
Růst HDP (%)	-1,63	1,41	5	3	2,8
HDP/obyv. (USD/PPP)	81740	85240	91250	94660	98630
Inflace (%)	3,68	0,36	-0,4	-0,1	0,6
Nezaměstnanost (%)	5,2 %	5,1 %	4,8 %	N/A	N/A
Export zboží (mld. USD)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Import zboží (mld. USD)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	5,154	3,8	4,2	4	3,9
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	0,46	0,46	0,46	0,47	0,47
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD, IMF, Ministerstvo financí Bruneje

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Veřejné finance Sultanátu Brunej jsou tradičně založeny na příjmech z těžby ropy a zemního plynu, které dlouhodobě tvoří přibližně 70–75 % státních příjmů. Země nevybírá daň z příjmu fyzických osob a běžné spotřební daně, fiskální stabilita je proto závislá na výnosech z ropného sektoru a návratnosti investic státních fondů. Ne všechny výnosy z těžby jsou zahrnovány do každoročního státního rozpočtu – část přebytků je alokována do rezervních a investičních fondů, které vláda využívá v obdobích poklesu cen komodit k dotování deficitu.

Rozpočet pro fiskální rok 2025/2026 byl stanoven na 6,35 miliardy BND, přičemž příjmy vláda odhaduje na 3,26 miliardy BND. To představuje rozpočtový deficit ve výši přibližně 3,1 miliardy BND, což odpovídá 9,2 % HDP. Rozpočtová politika je přesto považována za udržitelnou díky nízkému zadlužení a rezervám spravovaným prostřednictvím státního investičního fondu. Vláda Bruneje nadále odmítá zavedení daně z přidané hodnoty či zdanění obyvatelstva, a spoléhá se na příjmy z vlastního energetického bohatství a kapitálových výnosů.

Rozpočtové výdaje zůstávají soustředěny na klíčové oblasti – zdravotnictví, školství, sociální podporu, obranu a infrastrukturu. V souladu s cíli národního rozvojového plánu (RKN 12) jsou navyšovány výdaje na projekty podporující diverzifikaci ekonomiky, s důrazem na zpracovatelský průmysl, logistiku a digitální sektor.

Brunej si dlouhodobě udržuje přebytkové obchodní saldo, což spolu se stabilní měnovou politikou a kontrolou inflace přispívá k vysokému hodnocení fiskální disciplíny země ze strany mezinárodních institucí, včetně MMF a Světové banky.

Veřejné finance	2024
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-10,4
Veřejný dluh (% HDP)	2,3 %
Bilance běžného účtu (mld. USD)	2
Daně	2025
PO	18,5 % (55 % v těžebním sektoru)
FO	ne
DPH	ne

2.3 Bankovní systém

Úlohu centrální banky v Bruneji vykonává **Monetary Authority of Brunei Darussalam (AMBD)**, která vznikla v roce 2011 transformací z Brunei Currency and Monetary Board. Tato instituce nahradila původní Brunei Currency Board, jejímž hlavním úkolem byla správa měnové politiky po ukončení postkoloniální měnové unie s Malajsií a Singapurem. Se Singapurem si Brunej dosud udržuje měnovou paritu, což znamená, že brunejský dolar (BND) je volně směnitelný 1:1 se singapurským dolarem (SGD) a obě měny jsou vzájemně akceptovány v hotovostním oběhu.

Brunejský bankovní sektor je malý, ale stabilní. V současnosti zde působí 9 bank, z nichž většina jsou pobočky zahraničních finančních institucí:

- 1 Baiduri Bank Berhad
- 1 Islamic Bank of Brunei Berhad (BIBD)
- 1 Citibank
- 1 Malayan Banking Berhad (Maybank)
- 1 Development Bank of Brunei Berhad
- 1 Overseas Union Bank
- 1 Hongkong and Shanghai Banking Corporation (HSBC)
- 1 Standard Chartered Bank
- 1 Sime Bank Berhad

Sektor se vyznačuje silnou regulací a konzervativním přístupem k úvěrové politice. Islámští poskytovatelé finančních služeb (zejména BIBD) hrají významnou roli v nabídce produktů v souladu se zásadami islámského bankovníctví (šaría compliant finance).

2.4 Daňový systém

Brunej představuje specifické ekonomické prostředí, jehož státní finance jsou z velké části kryty příjmy z těžby ropy a zemního plynu. V zemi se neuplatňuje většina běžných daní známých z jiných států – neexistují daně z příjmu fyzických osob, vývozní, prodejní ani spotřební daně. Také výhradní vlastníci a partneři firem nepodléhají zdanění osobních příjmů. Pouze právnické osoby registrované v Bruneji musí zdaňovat své zisky. Zvláštní režim platí pro těžební sektor, kde příjmy podléhají vyšší míře zdanění. Naproti tomu malé a střední podniky mohou čerpat daňové úlevy v počátečních letech fungování i při pozdějším růstu.

Korporátní daň v Bruneji má jednotnou sazbu 18,5 %, ale je rozdělena do tří úrovní podle výše zisku:

- 18,5 % ze zisku do 100 000 BND
- 18,5 % z dalšího zisku do výše 250 000 BND (tedy z dalších 150 000 BND)
- 18,5 % ze všech příjmů nad 250 000 BND

Jde tedy o jednotnou sazbu 18,5 %, která se uplatňuje na všechny úrovně zisku. Nejde o progresivní zdanění ve smyslu, že by se sazba zvyšovala – výše zisku pouze určuje kolik se celkově zdaní, ale sazba zůstává stále stejná. Výjimkou je těžební sektor (ropa a plyn), kde je daňová sazba mnohem vyšší – 55 % ze zisku.

V případě reexportu lze požádat o výjimku z korporátní daně a uplatnit sníženou celní sazbu 1 %. Nerezidenti podléhají srážkové dani: 2,5 % z úroků, 10 % z honorářů a technických služeb. Rezidentem je osoba přítomná v Bruneji alespoň 183 po sobě jdoucích dní. Zaměstnavatelé odvádějí 5 % ze mzdy zaměstnance na sociální a zdravotní pojištění a dalších 3,5 % do penzijního fondu. Zavedená minimální mzda činí 500 BND měsíčně (2,62 BND/hod). Daňové přiznání musí být podáno elektronicky prostřednictvím systému STARS. Včasné podání je povinné – nedodržení může vést k pokutám nebo trestu odnětí svobody až na 12 měsíců.

Detailnější popis daňového systému najdete v reportu [Deloitte Tax Guide](#).

3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s ČR

Český vývoz do Sultanátu Brunej je svým objemem dosud spíše zanedbatelný. Výhledově se však otevírají nově příležitosti ve spolupráci s místní armádou a dalšími bezpečnostními složkami. Podporu českému exportu může poskytnout Česko-singapurská obchodní komora a nově otevřený Honorární konzulát.

	2020	2021	2022	2023	2024
Import z ČR (mld. CZK)	0,02	0,05	0,11	0,02	0,07
Export do ČR (mld. CZK)	0	0	0	0	0
Saldo s ČR (mld. CZK)	-0,02	-0,05	-0,11	-0,02	-0,07

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek importu z ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
714	Stroje, motory neelektrické (ne turbíny, motory píst.)	45	62,53
781	Automobily osobní aj. vozidla pro dopravu osob	15	20,84
772	Přístř. elek. ke spínání ap. obvodů elek., odpory aj.	3	4,17
699	Výrobky z kovů základních j. n.	2	2,78
821	Nábytek a díly, žíněnky, matrace aj. nábytek čalouněný	1	1,39

Zdroj: ČSÚ

TOP 5 položek exportu do ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
841	Oděvy a prádlo pánské, chlapecké (ne pletené, háčk.)	0	61,61
845	Součásti oděvní z materiálu textilního i pletené ap.	0	8,22
764	Zařízení telekomunikační, příslušenství přístrojů pro záznam, reprodukci zvuku, obrazu	0	7,51
842	Oděvy a prádlo dámské, dívčí (ne pletené, háčkované)	0	6,66
843	Oděvy a prádlo pánské, chlapecké pletené, háčkované	0	4,39

Zdroj: ČSÚ

Obchodní vztahy s EU

Z hlediska evropského vývozu patří Brunej mezi méně významné partnery na 154. místě, přesto evropský vývoz tvořený převážně klíčovými dopravními prostředky, strojírenskými výrobky a výrobky chemického odvětví v roce 2024 významně vzrostl a přesáhl poprvé metu 200 mil. EUR.

	2020	2021	2022	2023	2024
Import z EU (mil. EUR)	147,3	141,51	156,32	132,49	215,5
Export do EU (mil. EUR)	5,55	2,82	39,88	3,18	37,7
Saldo s EU (mil. EUR)	-141,75	-138,69	-116,44	-129,31	-177,8

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU

Sultanát Brunej obchoduje především s velkými hráči svého regionu - Japonskem, ČLR a Austrálií. Významné dovozy do země přichází ze SAE, Malajsie a opět ČLR.

	2020	2021	2022	2023	2024
Import ze zemí mimo EU (mil. EUR)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Export do zemí mimo EU (mil. EUR)	-5,55	N/A	N/A	N/A	N/A
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

Zdroj: EIU, Eurostat

3.2 Přímé zahraniční investice

Ekonomika Sultanátu Brunej je otevřená přímým zahraničním investicím a po dlouhodobé závislosti na vývozu ropy a plynu postupně prochází diverzifikací. Investiční příležitosti jsou určovány vládními rozvojovými plány i spotřebitelskou poptávkou. Přímé zahraniční investice (PZI) mají zásadní význam nejen pro růst ekonomiky, ale i pro technologický rozvoj.

Brunej nabízí řadu investičních pobídek prostřednictvím Ministerstva energetiky, Ministerstva práce a průmyslu či Ministerstva financí. Pod něj spadá i Rada pro ekonomický rozvoj Bruneje / BEDB, která byla založena v roce 2001 s cílem propagovat Brunej jako investiční destinaci a podpořit transformaci ekonomiky. Zaměřuje se na přilákání investic, podporu domácích firem, rozvoj výzkumu a inovací a infrastrukturní projekty. Perspektivními sektory jsou zemědělství, ICT, služby a přírodní vědy. V digitalizaci je patrná snaha o modernizaci telekomunikací a finančních služeb. Atraktivní zůstávají také tradiční sektory – ropný a plynárenský průmysl, stavebnictví, letectví, obrana, zdravotnické technologie a franšízy v gastronomii. V zemědělství roste důraz na akvakulturu a zpracování potravin.

Brunej disponuje kapitálovými zdroji a stabilním finančním zázemím, které mu umožňují rovněž uvažovat o investičních příležitostech v zahraničí, včetně Česka – zejména v oblasti zdravotnictví, lázeňství, špičkových technologií a potravinářství.

3.3 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU:

V současnosti neexistuje bilaterální smluvní základna mezi Evropskou unií a Sultanátem Brunej. Stále probíhají jednání o Dohodě o partnerství a spolupráci (Partnership and Cooperation Agreement – PCA), která má vytvořit rámec pro politický dialog, sektorovou spolupráci i obchodní vztahy. PCA zahrnuje i doložku nejvyšších výhod pro obchodní operace včetně exportu, importu, tranzitu a skladování zboží. Obě strany deklarují zájem o plnou implementaci principu nediskriminačního přístupu na trh. Zahájení jednání o PCA bylo oficiálně oznámeno dne 26. dubna 2012 při setkání ministrů EU a ASEAN v Bandar Seri Begawanu, za účasti tehdejší vysoké představitelky EU Catherine Ashton a sultána H. Bolkiaha. Dohody o volném obchodu (FTA) chce EU nadále vyjednávat nejprve bilaterálně s jednotlivými státy ASEAN, poté co bylo v roce 2009 pozastaveno jednání o meziregionální dohodě EU–ASEAN. Podmínkou pro otevření jednání o FTA s jednotlivými státy je obvykle předchozí uzavření PCA.

Smlouvy s ČR:

Mezi Českou republikou a Brunejí neexistuje žádná dvoustranná smluvní základna.

Regionální rámce:

Brunej je smluvní stranou Regionálního komplexního hospodářského partnerství (RCEP), které ratifikoval společně s většinou členů ASEAN. Naopak zatím neratifikoval dohodu CPTPP (Comprehensive and Progressive Agreement on Trans-Pacific Partnership). USA zařazují Brunej do svého rámce Indo-pacifického hospodářského rámce prosperity (IPEF), jehož cílem je posílit spolupráci v oblasti obchodu, udržitelnosti, digitalizace a dodavatelských řetězců mezi 14 zeměmi Indo-Pacifiku.

3.4 Rozvojová spolupráce

Sultanát Brunej není příjemcem zahraniční rozvojové pomoci. Vzhledem k vysoké úrovni HDP na obyvatele a nízké absorpční kapacitě pro klasické nástroje (granty, zvýhodněné úvěry) nespadá země mezi standardní příjemce rozvojové spolupráce. Přesto však existuje značný zájem o projekty technické asistence, expertní spolupráci a podporu diverzifikace a modernizace hospodářství.

Zejména perspektivní je spolupráce v oblasti životního prostředí, a to formou odborné asistence při tvorbě veřejných politik, společného výzkumu, univerzitní spolupráce, mezinárodního síťování i přenosu know-how v oblasti udržitelného rozvoje. Brunej deklaruje ambici stát se regionálním lídrem v environmentálních otázkách.

V roce 2023 byla Brunej určena jako sídlo **Centra ASEAN pro boj s klimatickou změnou (ASEAN Centre for Climate Change)**. Toto centrum má za úkol koordinovat klimatické politiky členských států a podporovat jejich implementaci. Význam tématu podtrhla historicky první účast brunejského sultána na klimatickém summitu COP28. Další rozvojový impulz představuje aliance Borneo Economic Community (BEC), iniciovaná během indonéského předsednictví ASEAN. Brunej, Malajsie a Indonésie se dohodly na rozvoji ostrova Borneo s důrazem na udržitelnost. Klíčovým centrem růstu má být nově budovaná indonéská metropole IKN Nusantara.

3.5 Perspektivní obory (MOP)

Hospodářský model Sultanátu Brunej je silně závislý na vývozu ropy a jejích derivátů, proto se nejvíce obchodních příležitostí koncentruje právě v olejářském a plynářském sektoru. V roce 2024 zaznamenal Brunej nejvyšší meziroční růst HDP za posledních 25 let, a to o 4,2 %, zejména díky rozvoji downstreamového zpracování ropy a plynu. Neudržitelný a jednostranně zaměřený hospodářský model se nyní v rámci **Strategie Wawasan Brunei 2035** (provázané na Agendu OSN 2030) snaží diverzifikovat s cílem zvýšit vzdělanost, kvalitu života a posílit udržitelnost ekonomiky. Prioritními sektory se staly: **ropný a plynářský průmysl, ICT, služby, gastronomický a turistický průmysl**.

Pozitivním faktorem je čínská investice do petrochemického závodu Hengyi Industries Sdn Bhd. Závod přispívá přibližně 10 % k HDP Bruneje a po rozšíření jeho kapacity se očekává, že tento podíl vzroste až na 30 %. Další významnou investicí je závod na výrobu hnojiv společnosti ThyssenKrupp v hodnotě 1,8 mld. USD, který produkuje 1,36 milionu tun granulované močoviny ročně. S rostoucí výrobní kapacitou se plánuje zdvojnásobení kapacit přístavu Muara Port. Veškerá ekonomická aktivita se bude soustředit do výše uvedených oblastí. Deklarovaný záměr rozvíjet ekoturismus pravděpodobně nenaplní očekávání kvůli omezené konektivitě a konzervativnímu obrazu země. Reálnější je rozvoj rybolovu ke snížení závislosti na dovozu. Práce na dálnici Trans-Borneo spojující Malajsii a Brunej začaly v roce 2023. Celková výše investic do strategických projektů dosahuje téměř 14 mld. USD. Brunej se rovněž snaží o digitalizaci a zlepšení konektivity – již v roce 2020 byla zavedena 5G síť jako výsledek spolupráce mezi státním telekomunikačním úřadem, úřadem pro informační technologie a společností Unified National Networks Sdn Bhd. Brunej je aktuálně druhou nejlépe připojenou zemí ASEAN s odhadem 90% pokrytí vysokorychlostním internetem.

V oblasti obrany a bezpečnosti došlo pro fiskální rok 2024/2025 k navýšení obranného rozpočtu o 28,5 % na rekordních 796,3 mil. BND (přibližně 594 mil. USD). Rozpočet reflektuje rostoucí důraz na zpravodajské a sledovací kapacity. Základní obrannou strategii zůstává holistický přístup k obraně, posilování vojenské diplomacie a zlepšení odstrašení nepřítele a vojenské odezvy. Ministerstvo obrany Bruneje zakoupilo tři dvoumotorové taktické letouny C295MW od společnosti Airbus, které nahradí dosluhující CN235. Letouny budou využívány pro humanitární účely, evakuaci a záchranné mise. Námořní bezpečnost je tradičně prioritou – od roku 2022 funguje rozsáhlý Národní pobřežní hlídkový systém. Brunejské námořnictvo posílilo svou flotilu díky spolupráci se singapurskou společností ST Engineering a německo-brunejskou firmou Muara Maritime Services, která se specializuje na opravy a údržbu. Tato společnost je vlastněna státním investičním fondem Darussalam Assets. V oblasti kyberbezpečnosti Brunej aktivně spolupracuje na regionální úrovni – deklarace přijatá během 13. zasedání ASEAN-ČLR ve Vietnamu zahrnuje i boj proti kyberkriminalitě. Brunejské vzdušné síly v současnosti disponují 16 vrtulníky Sikorsky S-70i, šesti pozorovacími vrtulníky BO-105 Airbus a bezpilotními prostředky od americké společnosti Insitu (dceřiná společnost Boeingu).

- Obranný a bezpečnostní průmysl
- Energetický průmysl
- ICT
- Turismus

4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)

4.1 Úvod

Brunejský sultanát je zemí s více než 450 000 obyvateli, jejíž prostředí je formováno třemi hlavními faktory:

1. ústřední a nezpochybňovanou rolí panovníka;
2. přítomností přísného, nikoli však radikalizovaného islámu
3. vysokou životní úroveň díky těžbě a exportu ropy.

Při obchodním jednání je nezbytné tyto skutečnosti zohlednit. Z širší perspektivy lze při jednání v Bruneji čerpat ze zkušeností získaných v Malajsii nebo částečně v Indonésii, kde jsou kulturní i společenské normy a zvyklosti v mnohém podobné.

4.2 Oslovení

Při osobním jednání je nutné respektovat omezení a zvyklosti související s islámským náboženstvím a další kulturně společenské zvyklosti - např. vnímání levé ruky jako "nečisté" a z toho důvodu nepodávání levé ruky druhé osobě ani nepoužívání k jídlu. Brunej může leckoho překvapit poměrně emancipovaným postavením žen, které se chovají moderně, řídí automobily, v soukromí nechodí nezbytně zahaleny a zastávají i některé významnější (nikoli však vysoké) veřejné funkce. Přes tuto skutečnost je třeba mít na paměti relevantní, z kultury a náboženství pramenící, specifika postavení žen a zdržet se přímých, nebo dokonce osobnějších kontaktů ze strany muže, ať již fyzických nebo verbálních.

4.3 Obchodní schůzka

Při případné obchodní schůzce s partnery z Bruneje lze předpokládat, že půjde o obchodníky dobře obeznámené s mezinárodními zvyklostmi, často se vzděláním získaným v zahraničí. Pro úvodní setkání bývá vhodným a běžně voleným prostředím neutrální prostor, například konferenční místnosti mezinárodních hotelů. Základní parametry jednání se zpravidla výrazně neodlišují od mezinárodního standardu, přesto je třeba respektovat některá kulturní a náboženská specifika.

Samozřejmostí je absence alkoholu během schůzek i společenských obědů či večeří. Zároveň je třeba zohlednit dietní omezení brunejských partnerů – halal strava je nezbytností, vepřové maso či pokrmy s obsahem alkoholu jsou zcela vyloučeny. Účast žen na jednání není výjimečná, nicméně v čele delegace zahraniční strany by měl stát muž. Ženy by při výběru oděvu měly preferovat konzervativní styl – zakrytá ramena, dlouhé sukně či kalhoty, žádné výrazné výstřihy. Vhodné je respektovat místní zvyklosti a zvolit decentní, neutrální barvy. Mužům etiketa umožňuje vzhledem k tropickému podnebí odložit sako, jednání bez kravaty je běžné, případně je možné zvolit místní formální oděv v podobě elegantní batikové košile s dlouhým rukávem.

Při plánování jednání je nutné brát v úvahu náboženský kalendář, zejména postní měsíc ramadán, kdy může být pracovní tempo zpomaleno a pracovní doba zkrácena. Zcela nevhodný pro obchodní schůzky je pátek, a to především dopoledne, kdy nefungují státní úřady a většina muslimských partnerů se účastní hlavní týdenní modlitby (Jumu'ah). V pátek proto doporučujeme schůzky buď zcela vynechat, nebo plánovat až na pozdní odpoledne.

4.4 Komunikace

Komunikační styl v Bruneji je typický pro jihovýchodní Asii – formální, zdrženlivý, ale zároveň srdečný. Brunejci kladou důraz na zdvořilost, jemnost projevu a vzájemný respekt. Prvotní dojmy, způsob oslovení a celková kultivovanost jednání sehrávají klíčovou roli v navazování a budování důvěryhodného vztahu. Nedoporučuje se přehnaná asertivita, netrpělivost nebo přílišné tlačení na rozhodnutí, které může být vnímáno jako ztráta tváře.

Jednací jazyk je nejčastěji angličtina, která je i jedním z oficiálních jazyků země a standardně užívaná ve státní správě, školství i byznysu. Angličtinu ovládá většina obchodních partnerů, a to i mimo hlavní město. V některých případech, zejména při kontaktu s menšími firmami, je možné, že jednání bude probíhat v bahase melayu (brunejská malajština), resp. obecně v bahasa, což je jazyková varianta rozšířená v celém regionu. V takovém případě partner většinou zajistí vlastní tlumočení.

Pro zahraniční partnery platí obecné doporučení vyhnout se hned při úvodních jednáních jakýmkoliv citlivým nebo kontroverzním tématům, obzvláště těm, které se týkají náboženství, královské rodiny nebo politiky. Monarchie a islám jsou v Bruneji hluboce zakotvené nejen v ústavním systému, ale i v každodenním životě. Jakákoliv nevhodná zmínka, ironie nebo pokus o satiru – byť míněná v lehkém tónu – mohou být chápány jako výraz neúcty a zásadně narušit průběh jednání. Podobně nevhodné je i používání vulgárních nebo příliš neformálních výrazů v oficiální komunikaci.

Na druhou stranu, pokud se naváže bližší osobní vztah a důvěra, může dojít v pozdější fázi jednání k výraznému uvolnění stylu a otevřenější výměně názorů. Mnohdy se pak partnerství rozvíjí i v přátelské rovině, kde je prostor pro méně formální komunikaci – ovšem vždy v duchu respektu k místní kultuře a hodnotám.

Typickým rysem komunikace v Bruneji – a v celé JV Asii – je nepřímost. Otevřené odmítnutí nebo přímé vyjádření nesouhlasu je spíše výjimkou. Mnohem častější je naznačení postoje prostřednictvím jemného „váhání“, odkladu rozhodnutí nebo využití zprostředkovaných signálů. Zahraniční obchodníci by tak měli věnovat pozornost neverbálním projevům a kontextu sdělení – např. opakované odložení schůzky, zdržení odpovědi či vyhýbavá formulace často značí nezájem nebo nesouhlas, který ale není explicitně vysloven. Z tohoto důvodu je doporučeno spolupracovat s dobře orientovaným místním partnerem, který zná zvyklosti, má vlastní síť kontaktů a rozumí „jemným nuancím“ komunikace. Zejména v přípravné fázi obchodních vztahů může správný výklad těchto signálů zásadně ovlivnit šanci na úspěch.

Co se týče komunikačních kanálů, i zde je Brunej zcela sladěn s celým regionem JV Asie. Ačkoliv formální informace mohou být zasílány e-mailem, daleko preferovanější a běžnější formou komunikace jsou mobilní aplikace, především WhatsApp. Mnoho brunejských obchodníků reaguje rychleji na zprávy přes tyto kanály než na klasické e-maily, a proto je jejich používání v obchodní praxi považováno za standard.

Při prvním kontaktu se doporučuje zaslat krátké úvodní představení, ideálně ve spojení s doporučením či referencí. Součástí běžné praxe je výměna vizitek, které by měly být kvalitně zpracované – v angličtině, případně v kombinaci s bahasou. Při předávání vizitky je vhodné ji podat oběma rukama, což je v celém regionu vnímáno jako projev úcty. Specifickou formou prezentace produktu nebo služby je osobní návštěva, případně účast na tematických výstavách nebo veletrzích, kde je možné oslovit potenciální partnery přirozeným způsobem. V takových situacích je důležité být připraven nejen jazykově, ale i kulturně – mít znalost základních zvyklostí, přizpůsobit oblečení a vystupování místním očekáváním a celkově působit seriózně a důvěryhodně. Klíčem k úspěšné komunikaci v Bruneji je kombinace kulturní citlivosti, trpělivosti, formálnosti a pružnosti, zejména v přizpůsobení komunikačního kanálu a stylu dle daného partnera. Důraz na vztahovou rovinu obchodního partnerství a úcta k tradici činí z brunejského prostředí sice náročnější, ale stabilní a důvěryhodné prostředí pro dlouhodobou spolupráci.

4.5 Doporučení

Před případnou obchodní cestou do Bruneje je velmi vhodné se předem důkladně seznámit s místními reáliemi, kulturními zvyklostmi a základní historií Sultanátu. Brunej je islámská monarchie, kde se důsledně uplatňuje kombinace tradičního malajsko-muslimského způsobu života a moderního řízení státu. Kulturně se výrazně podobá sousední Malajsii a v mnohém i Indonésii, z čehož lze čerpat při přípravě na obchodní jednání.

Náboženství, konkrétně sunnitský islám, hraje v každodenním životě zcela zásadní roli, přičemž je den strukturován podle pěti denních modliteb. První z nich začíná ještě před pátou hodinou ranní a Brunejci bývají v tuto dobu již upraveni a připraveni k začátku dne. Další modlitby probíhají v poledne, odpoledne (kolem 15. hodiny), při západu slunce (cca 18:00) a večer. V době modliteb dochází k přerušení pracovních činností, což je třeba při plánování schůzek respektovat.

Jednání je třeba sjednávat s dostatečným předstihem, ideálně prostřednictvím osobního doporučení nebo zprostředkování. Brunejci oceňují formálnost, vstřícnost a vzájemnou úctu. Vystupování by mělo být zdrženlivé, bez nátlaku, s důrazem na budování dlouhodobé důvěry. Vyvarujte se kritiky náboženství, krále (sultána) či místních zvyků. Konzervativní oděv – oblek s kravatou u mužů a zakrytá ramena i kolena u žen – je považován za samozřejmost. Rovněž je třeba mít na paměti, že v rámci etikety se běžně nepodává levá ruka, například při předávání dáreků či vizitek.

Dárky nejsou nezbytné, ale mohou být vnímány pozitivně, pokud jsou vhodně zvolené – například z domovské země obchodního partnera, avšak bez alkoholického podtextu. Celkově platí, že úspěch v jednáních je výsledkem kombinace respektu k místní kultuře, trpělivosti a osobního přístupu.

4.6 Státní svátky

Přehled státních svátků v roce 2025/2026 je uveden [zde](#).

Obvyklá pracovní doba ve firmách je nastavena od 8:30 do 17:00 od pondělí do pátku, v sobotu od 8:30 do 12:30.

Ve státních úřadech je běžná pracovní doba od 7:45 do 12:15 v pondělí až čtvrtek, a následně v sobotu od 13:30 do 16:30.

Prodejní doba v maloobchodě je obvykle od 10:00 do 22:00, a to 7 dní v týdnu.

V průběhu muslimského postního měsíce ramadán, který se řídí lunárním kalendářem a každoročně připadá na jiné období, dochází k úpravám pracovní i prodejní doby, často k jejímu zkrácení. Je proto vhodné před plánovanou cestou či obchodními jednáními ověřit, kdy ramadán v daném roce připadá.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)

5.1 Vstup na trh

Brunej podporuje příliv zahraničních investic, včetně 100 % zahraničního vlastnictví ve většině sektorů. Země má nejnižší daňové sazby v regionu ASEAN. Tato skutečnost, společně se stabilním ekonomickým a politickým prostředím, činí ze země zajímavou destinaci pro investory. Určitým handicapem může být omezená kapacita domácí pracovní síly a regulatorní mantinely při zaměstnávání cizinců, stejně jako limity dané stávající kapacitou, byť jinak relativně velmi moderní infrastruktury. Nově založené zahraniční společnosti, které získají “pioneer” statut, nemusí po určitou dobu zdaňovat svoje zisky. Daňové prázdny jsou přímo úměrné výši proinvestovaného fixního kapitálu, viz. Kapitola Daňový systém či stránky [Deloitte-Tax Guide](#).

Přes uvedené výhody je třeba zohlednit určitá omezení – limitovanou kapacitu domácí pracovní síly, regulatorní rámec pro zaměstnávání cizinců a kapacitní limity jinak moderní infrastruktury. Dovozní režim Dovozy všech druhů zboží do Bruneje spadá pod dohled [The Royal Customs and Excise Department](#). Dovožci se musí zaregistrovat v přístavu vstupu. Určení celní klasifikace vychází z nařízení o spotřebních daních z roku 2012 a 2007. U některých produktů jsou vyžadována dovozní povolení. Licence pro dovoz jsou k dispozici u příslušných vládních agentur. Nezakázané zboží lze dovážet na základě otevřené obecné licence. Vyplněné formuláře celní deklarace musí být předloženy prostřednictvím webové stránky elektronického celního úřadu s podpůrnou dokumentací, jako jsou faktury, přepravní a pojistné listy, letecké účty a balicí listy. Další dokumentace, která může být požadována, zahrnuje osvědčení o původu a analýze, schvalovací povolení (A.P.), dovozní licence a další dokumentaci, kterou bude celní a spotřební oddělení považovat za nezbytnou. Obecně není vstup na trh charakterizován větším množstvím méně obvyklých obchodních překážek s výjimkou dovozu potravin a zemědělských komodit, na které se vztahuje certifikace halal vydávaná vlastním brunejským úřadem dle národních specifik halal kvality.

Kompletní průvodce podmínkami vstupu na trh z hlediska vydaných licencí, národních standardů a celního zatížení naleznete na stránkách [Brunejského celního úřadu](#).

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Nejpravděpodobnější přímou formou fungování na trhu Bruneje Darussalam je zastoupení prostřednictvím regionálního operačního centra, obvykle v Singapuru nebo Malajsii. Další možností je spolupráce s místním distributorem či zástupcem, což bývá nejčastěji využívaná cesta. Přímý korporátní vstup na brunejský trh lze obecně doporučit pouze v případě významnějších investic, například v ropném a těžebním sektoru. I v takovém případě je standardem využít služeb místní právní nebo konzultační kanceláře.

Nejpravděpodobnější přímé fungování na brunejském trhu je zřejmě pokrytí v rámci regionálního operačního centra například v Singapuru nebo Malajsii. Další možností, samozřejmě aplikovatelnou i v případě regionální pobočky, je zastoupení místním partnerem, případně distributorem. Přímý korporátní vstup by zřejmě bylo možné doporučit jen v případě výrazné investice anebo výraznějšího angažmá v těžbařském sektoru. Nezbytným standardem v obdobném případě je, obdobně jako v celém regionu, využití místní právní, respektive konzultační společnosti.

3 právní formy zastoupení na trhu:

1. výhradní vlastnictví: Jednatel a majitel je toutéž osobou, veškerá rizika, zisky i ztráty se vztahují k této fyzické osobě. Výhradní vlastnictví firmy může být pouze ve vztahu k fyzické osobě brunejského občanství či držitele trvalého pobytu. Registrační poplatek se pohybuje kolem 30 USD.

2. partnerství: Opět forma zastoupení rezervovaná pro držitele brunejského občanství. Může čítat až 20 partnerů.

3. obchodní společnost: Obchodní struktura společnosti je formou samostatného právního subjektu s oddělenými funkcemi ředitelů a akcionářů. Investoři, kteří chtějí založit společnost, mohou být v soukromém nebo veřejném vlastnictví. Jsou požadováni minimálně dva akcionáři a dva ředitelé (z nichž alespoň jeden musí být řadovým rezidentem Bruneje Darussalamu). Za registraci společnosti v Bruneji je účtován registrační poplatek ve výši 300 USD. Poté si budete muset vytvořit účet u Ministerstva financí a hospodářství pro registraci účtu ROC. To se děje prostřednictvím jejich **One Common Portal (OCP)**, což je v podstatě e-sluzba, která slouží jako komplexní e-sluzba pro registraci účtu u ROC (Registrar of Companies) a provede uživatele jednotlivými kroky celého procesu..

5.3 Marketing a komunikace

Brunej spíše není z pohledu českého exportu cílový spotřebitelský trh. Pro případný marketing cílený na spotřebitele by pak jako nejpraktičtější nástroj zřejmě sloužily sociální média jako Facebook nebo Instagram, popřípadě standardní webové stránky. V praxi se spíše než cílená reklama jako nejpravděpodobnější příležitost k oslovení brunejského trhu nebo partnera jeví prostředí mezinárodních veletrhů, jichž se brunejští specialisté účastní v zahraničí. Spolupráce s agenturami může být užitečná především v případech, kdy firma uvažuje o dlouhodobém působení v zemi či regionálním zastoupení.

PR agentury

ADISON

HR agentury

AMEA

Horizons

JB Hired

Keller

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Brunej Darussalam je od 1. ledna 1995 členem **Světové obchodní organizace (WTO)** a od 9. prosince 1993 členem **Všeobecné dohody o clech a obchodu (GATT)**. Tím se zavázal dodržovat mezinárodní standardy ochrany duševního vlastnictví, včetně ustanovení Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS).

Vnitrostátní rámec ochrany práv zajišťuje **Brunei Intellectual Property Office (BruIPO)**, spadající pod Ministerstvo financí a hospodářství. BruIPO má na starosti registraci ochranných známek, patentů, autorských práv, průmyslových vzorů a dalších práv duševního vlastnictví. Proces registrace je možné provést elektronicky a většina dokumentace je dostupná v angličtině.

Brunej zároveň přijal několik klíčových zákonů v oblasti IP, například Patent Order (2011), Trademark Act (2017) a Copyright Order (2014), které jsou z velké části harmonizovány s mezinárodními standardy. Více informací je dostupných na oficiálních stránkách: <https://www.bruipo.gov.bn>.

Více na stránkách Úřadu ochrany duševního vlastnictví **BRUIPO**.

5.5 Trh veřejných zakázek

Veřejné zakázky jsou v Bruneji decentralizovány mezi jednotlivé ústřední orgány. Musí se nicméně řídit jednotnými pravidly stanovenými centrálním úřadem State Tender Board a Ministerstvem Financí.

Zakázky jsou obvykle vypisovány formou otevřeného výběrového řízení, nicméně u menších projektů nebo v případě důvěrných zadání se využívá i omezené řízení či přímé zadání. Nabídky se podávají v zalepené podobě a otevírání probíhá veřejně za účasti členů výběrové komise. Zahraniční firmy se mohou výběrových řízení účastnit, avšak často je požadováno partnerství s místním subjektem či registrace v systému brunejské obchodní komory. V některých sektorech (např. obrana, ICT, zdravotnictví) může být vyžadována dodatečná bezpečnostní nebo technická certifikace.

Zakázky financované státem jsou zpravidla hrazeny z rozpočtových prostředků, v případě větších infrastrukturálních projektů může jít i o financování skrze veřejně-soukromé partnerství (PPP). Výhodou brunejského systému je nízká míra korupce a stabilní právní prostředí. Nevýhodou pak může být určitá nepružnost a preference domácích dodavatelů, která vyžaduje od zahraniční firmy strategický přístup a lokální partnerství.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Brunej nabízí základní bankovní nástroje pro exportní financování, jako jsou akreditivy či směnky, nicméně možnosti získání financování rozsáhlejších projektů jsou omezené. Místní banky sice mohou poskytovat půjčky i nerezidentům, nicméně vzhledem k velikosti trhu je nutné zvažovat alternativní formy financování. Výhodou je neomezená směnitelnost brunejského dolaru.

Sultanát Brunej je veden Asijskou rozvojovou bankou jako vyspělejší rozvojová země, což umožňuje zapojení do některých rozvojových programů, a současně je členem tzv. Východoasijské zóny růstu (s Filipínami, Indonésií a Malajsií), kde lze u transregionálních projektů hledat financování prostřednictvím regionálních rozvojových bank.

Brunejský právní systém je specifický: paralelně fungují dva soudní systémy – civilní a náboženský. Civilní spory řeší Vyšší soud a případná odvolání směřují k Odvolacímu soudu. Náboženské záležitosti spadají pod jurisdikci Náboženské rady. Všechny soudní funkce jmenuje přímo sultán. Vláda rovněž průběžně zvažuje rozšíření aplikace trestního práva šaría, což může mít dopad i na podnikatelské prostředí.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Vízová povinnost k cestám do Bruneje nepřesahujícím 90 dnů byla pro držitele všech druhů cestovních dokladů vydaných v ČR zrušena v r. 2007. Povolení k dlouhodobým pobytům podnikatelů, registraci firem a zástupců v Bruneji zařizují zprostředkovatelské kanceláře. Účtované částky jsou sice značně vysoké, ale cizinec se jinak pouze obtížně orientuje v byrokratické spleti místních úřadů. Podmínky udělení obchodní víz blíže uvádí na příklad vízové oddělení Velvyslanectví Sultanátu Brunej v Jakartě zde.

Bližší informace k režimu vstupu do země čerpejte na hlavním webu Ministerstva zahraničních věcí ČR.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Pracovní povolení pro zahraniční zaměstnance je obvykle udělováno bez zásadních komplikací. Zahraniční pracovní síly, zejména z Malajsie, Thajska, Filipín, Indie a Bangladéše, tvoří přibližně třetinu všech zaměstnanců v zemi.

Žádost o pracovní povolení se podává prostřednictvím brunejského pracovního úřadu (Labour Department), který po posouzení předává své stanovisko imigračnímu úřadu. Povolení se vydává zpravidla na dobu 2 let. Zaměstnavatel je povinen složit zálohu na krytí nákladů spojených s pobytem pracovníka, včetně zpáteční letenky, a to formou hotovosti nebo bankovní záruky.

Brunejská legislativa aktuálně stanovuje minimální mzdu ve výši 500 BND (cca 390 ISD) měsíčně, resp. méně než 3 BND za hodinu. Tato výše platí především pro nízkokvalifikované profese. Zaměstnavatelé odvádějí za brunejské občany se statutem trvalého pobytu 5 % mzdy do Zaměstnaneckého svěřenského fondu (TAP) a 3,5 % do Důchodového fondu (SCP).

Lékařská péče je v zemi na dobré úrovni. Zahraničním pracovníkům je doporučeno využívat především privátní zdravotnická zařízení, neboť státní systém poskytuje péči cizincům výhradně za úplatu.

5.9 Veletrhy a akce

V zemi se nekoná mnoho významných veletrhů a prezentačních akcí a relevantní obchodní interakce probíhají na etablovaných mezinárodních veletrzích. Veletrh BRIDEX (Brunei Darussalam International Defence Exhibition) byla významná obranná a bezpečnostní výstava pořádaná v Bruneji. Poslední známý ročník se konal v prosinci 2013.

V současnosti se v BRIDEX International Conference Centre v Jerudongu konají různé jiné akce, například Siuk Brunei Raya Expo a veletrhy zaměřené na vzdělávání a podnikání. Není však známo, že by se plánoval další ročník obranné výstavy BRIDEX.

6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky v Jakartě

Embassy of the Czech Republic (Kedutaan Besar Republik Ceko)

Jalan Gereja Theresia 20, Menteng, Jakarta 10350, Indonesia

Tel: +62 (0) 8119245663-4

Nouzová linka pro občany ČR: +420 222 420 222

E-mail: jakarta@mzv.gov.cz, jakarta.commerce@mzv.gov.cz

Web: <http://www.mzv.gov.cz/jakarta>

Honorární konzulát České republiky Bandar Seri Begawan s působností státu Brunei Darussalam

Honorární konzul pan Shaikh Khalid bin Shaikh Haji Ahmad

Simpang 88-4, Block A, First Floor, Unit No. A1.03 (Office No. 1), Higher Point Compex, Jame' ASR Kampong Kiulap, Gadong B, Bandar Seri Begawan BE484/, Brunei Darussalam

Tel: +673 873 4086, +673 333 3486

E-mail: BandarSeriBegawan.Honorary@mzv.gov.cz

O brunejský trh se zajímá a podporu na něm poskytuje Česko-singapurská obchodní komora.

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Záchranná služba 991

Hasiči 995

Policie 993

Nouzová linka 998

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Internetové informační zdroje:

- [ASEAN](#)
- [Brunei Industrial Development Authority](#)
- [Brudirect](#)

Adresy významných institucí:

The Brunei Economic Development Board

Block 2D, Bangunan Kerajaan Jalan Kumbang Pasang

Bandar Seri Begawan BA 1311

Brunei Darussalam

Tel: +673 223 0111 Fax: +673 223 0063

E-mail: info@bedb.com.bn

Web: [BEDB](#)